

Kontiolahden kunnan ja Kontiolahden 4H-yhdistyksen toimintaohjeistus koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan häiriötilanteisiin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2025 § 96

424/12.01.03.00.00/2025

Kontiolahden kunnan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu perusopetuslain mukaisiin tavoitteisiin ja Opetushallituksen antamiin perusteisiin. Toiminta on suunnattu pääasiassa ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille. Oppilaat, joille on tehty oppilaskohtaista tukea koskeva päätös tai joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite voivat osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Kunta järjestää toimintaa sekä itse että ostopalveluna Kontiolahden 4H-yhdistykseltä.

Opetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjän tulee turvata lapsille ja henkilöstölle turvallinen toimintaympäristö. Perusopetuslain 29 § velvoittaa opetuksen järjestäjää varmistamaan fyysisesti, psyykkisesti, sosiaalisesti ja pedagogisesti turvallisen opiskeluympäristön kaikille oppilaille. Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä koulujen järjestyssäännöt ja muut määräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Perusopetuslain 35 §:n mukaan oppilaan on käyttäydyttävä asiallisesti, muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Perusopetuslain 48 d §:n mukaisesti aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön.

Lisäksi työnantajaa velvoittaa työturvallisuuslain 8 §, jonka mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä.

Häiriötilanteet koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa ovat lisääntyneet. Aggressiivinen, uhkaava tai väkivaltainen käytös vaarantaa sekä lasten että henkilöstön turvallisuuden ja hyvinvoinnin. Koska koulun järjestyssäännöt, kurinpidolliset toimet tai turvaamistoimet eivät ole voimassa aamu- ja iltapäivätoiminnassa, tarvitaan toiminnan tueksi selkeä ja yhtenäinen ohjeistus, joka ohjaa henkilöstön toimintaa ja takaa lasten sekä henkilöstön turvallisuuden.

Toimintaohjeistus on laadittu yhteistyössä Kontiolahden 4H-yhdistyksen kanssa. Laadinnassa on myös hyödynnetty Raahen kaupungin vastaavaa ohjeistusta. Toimintaohjeistuksen tavoitteena on varmistaa, että tilanteisiin puututaan johdonmukaisesti ja läpinäkyvästi. Ohjeistus edistää häiriötilanteiden ennaltaehkäisyä ja yhtenäisiä toimintatapoja sekä turvaa lapsen oikeudet ja huoltajien aseman. Lisäksi sen avulla luodaan edellytykset turvalliselle toimintaympäristölle ja työrauhan säilymiselle.

Ohjeistus etenee asteittain siten, että ensin toteutetaan ennaltaehkäisevät toimet ja varhaiset tukitoimet. Mikäli nämä eivät riitä, siirrytään tilanteiden hallintaan ohjeistuksen mukaisesti. Viimesijaisena keinona voidaan toteuttaa määräaikainen toimintaan osallistumisen epääminen.

Määräaikainen epääminen on toimenpide, jota käytetään vain silloin, kun muut ohjaavat ja tukevat toimet eivät ole johtaneet tilanteen korjaantumiseen. Sen tarkoituksena on varmistaa toiminnan turvallisuus ja sujuvuus kaikille toimintaan osallistujille, ehkäistä haitallista tai vaarallista käyttäytymistä sekä mahdollistaa rauhallinen tilannearvio ja jatkotoimenpiteiden suunnittelu, jotta evätyksi tullee voidaan tarjota tarvittavaa tukea ja ohjausta.

Epääminen toteutetaan hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti (Hallintolaki 6 §). Toimenpide dokumentoidaan asianmukaisesti, jotta päätöksen perusteet, kesto ja toteutustapa ovat läpinäkyviä ja jälkikäteen arvioitavissa. Dokumentointi suojaa sekä toimintaan osallistujaa että toiminnan järjestäjää ja varmistaa, että menettely on oikeuden- ja lainmukainen.

Toimintaohjeistus tukee kunnan lakisääteisiä velvoitteita ja edistää sekä lasten että henkilöstön hyvinvointia. Ohjeistus liitetään Kontiolahden kunnan perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan.

Lisätietoja: opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen, p. 050 595 3912.

Kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää hyväksyä toimintaohjeistuksen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan häiriötilanteisiin liitteen mukaisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen oli paikalla tämän asian keskustelun ajan klo 17:47–17:51 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.
